

PETEK, 24. JANUARJA 2003

VISCO / SLOVESNOST V NEDELJO DOPOLDNE

V spomin na internirance, ki so med vojno umrli v furlanskem taborišču Visco

VISCO - V nedeljo, 26. Januarja bodo v furlanski vasici Visco počastili spomin tam umrlih slovenskih in hrvaških internirancev, ki so pokopani v grobnici v Gonarsu. Pocastitev bo ob svetovnem dnevu spomina na žrtve v nacističnih in fašističnih taboriščih. Slovesnost bo pred cerkvico sv. Martina v nekdanji vojašnici Luigi Sbaiz, kjer je bilo taborišče. Govorila bosta prof. Ferruccio Tassin, ki je svojčas bil upravitelj v tej občini, in Slavica Plahuta od Goriškega muzeja v Kromberku.

Italijanska kraljeva vojska je hitro po zasedbi Jugoslavije v letu 1941 odprla več taborišč, v katere so stlaciли tisoče Slovencev, Hrvatov in Črnogorcev.

Kmalu so jim dodali Primorce in Istrane. Med temi so bila tudi taborišča na Rabu in v Gonarsu. Bila so tako nasičena, da je bilo treba odpreti druga. V začetku leta 1943 je bilo odprto taborišče v Viscu in sicer v kraju označenem kot Borgo Piave, ki so ga že med prvo svetovno vojno uporabljali Italijani in Avstriji kot vojaško počivalisce.

Leta 1943 so stlaciли v Visco nekaj tisoč ljudi. V njem je delovala ilegalna organizacija Osvobodilne fronte, ki je izda-

jala tudi ilegalni časopis z naslovom Višel. Ob razpadu kraljeve Italije v septembru 1943 so ljudje odšli organizirano v skupinah do ozemlja, naseljenega s Slovenci pri Gorici, Sovodnjah in Doberdobu. Žene in otroci so odšli domov, veliko moških se je vključilo v slovensko partizansko vojsko.

Profesor Ferruccio Tassin, ki deluje tudi v okviru goriškega inštituta za versko in družbeno zgodovino, je napisal več knjig. Med temi izstopa tista o zgodovini Visca, vasice na nekdanji meji med Avstrijo in Italijo. Ceprav gre za povsem furlansko vas, ji pripisuje slovenski izvor imena, kajti zrasla je ne kraju nekaj metrov višje od okoliške ravnine: odtod slovenski izraz Višek, iz katerega je nastal furlanski Visco. V avstrijskih casih so v tem kraju službovali tudi duhovniki in učitelji slovenske narodnosti. Tassin je v tej knjigi opisal tudi taborišče v letu 1943. Nekdanja vojašnica je prišla pred kratkim v upravljanje domaće občine.

Nedeljsko pocastitev, ki se bo pričela ob 11.45, prireja občinska uprava v Viscu. Govora bosta v italijanskem in slovenskem jeziku.

Marko Waltritsch